

ІДЕЇ ЕКОНОМІЧНОГО НАЦІОНАЛІЗМУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФРАНЦУЗЬКОЮ ЕКОНОМІКОЮ ЗА ЧАСІВ ПРЕЗИДЕНТСТВА ШАРЛЯ ДЕ ГОЛЛЯ

Марія Олексіївна Книш
ВНЗ «Університет економіки та права
«КРОК» Україна; студентка Фахового
коледжу

Олеся Олександрівна Ананьєва
<https://orcid.org/0000-0002-9544-7408>
ВНЗ «Університет економіки та права
«КРОК» Україна; кандидат економічних
наук

Теперішній економічний прогрес значною мірою обумовлений наявністю сприятливих інституційних умов і сприятливого культурного оточення, які стимулюють інвестування талантів і ресурсів у комерційні підприємства. Економічний націоналізм за часів президента Франції Шарля де Голля (1959–1969) визначався концепціями та політикою, спрямованою на підтримку економічної незалежності та зміцнення національного господарства.

Шарль Андре Жозеф Марі де Голль народився 22 листопада 1890 року в Ліллі, Франція. Його сім'я була впливовою. Батько викладав філософію і літературу в паризькому коледжі єзуїтів, а дідусь служив генералом у французькій армії. Батьки своїх п'ятьох дітей виховували в дусі католицизму і патріотизму. З дитинства дуже любив читати, захоплювався історією і військовою справою. Після року підготовчих навчань в паризькому коледжі Станіслав його приймають в Особливу військову школу в Сен-Сіре.

Де Голль виріс у військовому середовищі і обрав кар'єру військового. Він вступив до Військової академії Сен-Сір, де його видатні здібності виявилися вже на ранньому етапі. Після закінчення академії в 1912 році, він отримав звання лейтенанта і приєднався до французької армії.

Важливим моментом в його військовій кар'єрі була Перша світова війна, під час якої він служив в різних армійських підрозділах та виявився вправним командиром. Однак він також потрапив у німецький полон в 1916 році і залишався у полоні до завершення війни в 1918 році.

Між війнами, де Голль продовжив службу у французькій армії та займався різними військовими питаннями. Він також вивчав та викладав військову стратегію. У 1940 році, під час Другої світової війни, він виступив проти

капітуляції Франції перед нацистськими військами та став лідером Вільної Франції, що знаходилася під екзильним урядом у Лондоні.

Його політична кар'єра після війни включала в себе періоди президентства та прем'єр-міністра. Де Голль вважався сильним лідером, який визначав зовнішню та внутрішню політику Франції протягом значного періоду. Він також грав ключову роль у розвитку ядерної програми Франції.

Де Голль вийшов із активної політики у 1969 році після невдачі в референдумі з реформами. Він помер 9 листопада 1970 року в Коломбе-ле-де, Франція [1].

Де Голль вважається одним із ключових постатей французької історії і великим ватажком у важливі періоди для Франції. Він запропонував важливі ідеї для економіки своєї країни.

Пріоритетне значення Шарль де Голль віддавав національній ідеї. Вона містить прагнення до ідеального самовлаштування нації — у господарській, духовній і культурній сферах, соціальному устрої. Проте вищим виявом національної ідеї є розуміння політичної мети нації [2, с. 29].

В основу своєї політики він поклав всебічне сприяння швидкому розвитку практично всіх галузей промисловості, утворенню великих корпорацій, широкому використанню досягнень науково-технічної революції. Під час президентства де Голля були введені різні планові програми, спрямовані на розвиток ключових галузей господарства. Де Голль сприяв розвитку стратегічних галузей економіки, таких як авіація, ядерна енергетика та космічна промисловість. Особливо важливі підприємства націоналізували, інші ж лишали за власниками, але з контролем з боку відповідних міністерств. Це дозволило залучити бюджетні і приватні інвестиції в наукоємні галузі. Велика увага була приділена створенню та підтримці французьких технологічних лідерів. Дана політика ґрунтувалася на доктрині активного державного втручання в економічне життя країни.

Велика увага приділялася плануванню та стратегічному управлінню економікою. Активно використовували так зване державне індикативне (рекомендаційне) планування. Індикативний план являв собою макроекономічну модель перспективного розвитку і містив основні показники обсягу, структури, темпів зростання виробництва, динаміки цін, експорту, імпорту, податків, інвестицій тощо. Ці показники слугували орієнтирами, на які спрямовувалася діяльність фірм. За їхньою допомогою намагалися координувати діяльність підприємств і розвиток національної економіки.

Введення політики захисту французьких компаній від іноземних конкурентів, особливо у важкій промисловості включало в себе заходи, спрямовані на збільшення конкурентоспроможності внутрішніх підприємств.

Уряд де Голля сприяв взаємодії між державою, роботодавцями та робітниками для забезпечення соціального спокою та стабільності на ринку праці. Було встановлено 40-годинний робочий тиждень, на 50% підвищено зарплати, пенсії ветеранам війни, скасовано податки на зарплату низькооплачуваних робітників, багатодітні сім'ї отримували допомогу від держави. Вдалося досягти значного підвищення продуктивності праці. Акції та облігації фірм і підприємств на пільгових умовах продавали працівникам, що давало їм додатковий дохід і стимулювало до зростання продуктивності. Фактично власниками деяких фірм були одночасно держагенції, робітники і безпосередньо бізнесмени, що робило всіх зацікавленими у продуктивній праці [3, с. 16]

Щодо фінансової стабільності, то управління фінансами та монетарною політикою мало на меті зміцнення французького франка та забезпечення стабільності валюти. Результатом економічної політики стало те, що з нульової позначки у 1958 р. золотий запас Франції зріс до 4,5 млрд. дол. у 1965 р. Країна повністю розрахувалася із зовнішніми боргами і перетворилася на кредитора, який займав третє місце в світі за експортом капіталу.

Зверталася увага на забезпечення економічної незалежності як елементу національної безпеки, зокрема через розвиток оборонно-промислового комплексу.

Ці ідеї та політичні рішення були внесені з метою зміцнення позицій Франції в глобальній економіці та забезпечення стабільності та розвитку внутрішнього ринку.

Висновок. Загалом курс де Голля на пропорційну податкову систему, помірне державне регулювання економіки, протекцію власних виробників допоміг Франції прорватися крізь бар'єри стагнації, спрямувати енергію французької нації на службу економічному розвитку. Раціональна економічна політика стимулювала економічний ріст і пріоритетний розвиток високотехнологічних галузей. Вона є взірцем вдалої концепції переходу від залежного стану до національного піднесення.

Ключові слова:

економічний націоналізм, індикативне планування, стратегічне управління.

Список літератури

1. Шарль Де Голль.
URL: <https://visionary.management.com.ua/government/charles-de-gaulle/>
2. Лозовицький О. Голлізм як взірець концепції переходу від залежного стану до національного піднесення. *Економічний часопис* – XXI. 2009. №1-2. С. 28-31.
3. Економічний націоналізм та соціальна справедливість. Збірник матеріалів Шостих Бандерівських читань. Київ, 1 лютого 2019 р. / Упор. Т.Бойко, Ю.Сиротюк, Б.Галайко, К.Денисов. К.: НАЦ «УССД», «Видавець Олег Філюк», 2019. 320 с.